

Täysistunto

Torstai 2.4.2020 klo 16.02—22.05

3.9. Suullinen kysymys rajoitusten purkamisen edellytyksistä koronavirusepidemiassa (Anders Adlercreutz r)

Suullinen kysymys SKT 50/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Adlercreutz.

Keskustelu

16.52 **Anders Adlercreutz r:** Ärade talman, arvoisa puhemies! Krisen är akut nu. Under de senaste veckorna har vi fattat många beslut för att hindra att viruset sprids okontrollerat. Besluten har varit helt otvetydigt nödvändiga för att skydda människoliv. Men efter stormen kommer ändå lugnet. Tiden är mogen för att gå en diskussion om när och hur vi avskaffar begränsningarna. På vilka villkor kan det här ske? Den diskussionen är inte lätt, men den måste ändå föras.

Arvoisa puhemies! Taistelemme virusta vastaan, koska se on välttämätöntä ihmishenkien suojelemiseksi. Tavoitteena on varmistaa terveydenhuoltojärjestelmän kestävyys ja suojata riskiryhmiä. Tämän me tiedämme.

Arvoisa pääministeri, meidän pitää myös luoda näkymä siihen tilanteeseen, että näistä rajoituksista voidaan luopua, koska myrskyn jälkeen tulee myös tyyni. Pitää keskustella siitä, millä mitataan se tilanne, että pääsemme tästä ulos: onko se vaikka tartuntojen lisäntymisvauhti tai vaikka todennettu tehohoitopaikkojen tarpeen väheneminen. Miten se tilanne määritellään? Mikä on exit-strategiamme?

16.54 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on erittäin tärkeä kysymys. Hallitus on ilmoittanut ja keskustellut ja myös päättänyt tämän viikon maanantaina, että me kokoamme nyt hyvin laajasti ryhmän suunnittelemaan sitä, millä tavalla tästä kriisistä päästään ulos. Tietenkin yhtenä näkökulmana täällä on tämä terveydellinen näkökulma, juuri nämä mittarit, mistä edustaja Adlercreutzkin kysyi ja kertoi, mutta tietenkin myös se, millä tavalla rakennetaan sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä polku yhteiskuntaan kriisin jälkeen. Tämä työ on käynnistetty. Hallitus tulee kertomaan tämän ryhmän kokoonpanosta ja toiminnasta myöhemmin, mutta olemme tunnistaneet, että tämä on iso kysymys koko yhteiskunnassa, ja sen vuoksi tarvitsemme hyvin laajasti osaa-mista koko yhteiskunnasta nyt tätä työtä tekemään.

16.55 **Sheikki Laakso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt kun hallitus miettii yritysten tukemista, niin yksi hyvä työkalu olisi väyläinvestoinnit. Se raha ei menisi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2020 vp

hukkaan samalla lailla kuin suoranainen tuki, joka maksetaan yrityksille. Se auttaisi myös työntekijöitä saamaan töitä. Meillä Kaakkois-Suomessakin on esimerkiksi valtatie 15, Saimaan kanavan sulkujen pidentäminen sekä Luumäki—Imatra-kaksoisraide, ja tällaisia samanlaisia hankkeita on maa täynnä. Olisiko minkäänäköistä mahdollisuutta, että hallitus laittaisi yhden vuoden liikenteestä kerätyt rahat tällä hetkellä väylähankkeisiin, jotka kuitenkin on toteutettava todennäköisesti aika lyhyessä juoksussa myöhemmin? Tällaisessa tilanteessa olisi vielä se etu, että tällä hetkellä suomalainen työmies olisi se, kuka ne työt tekisi.

16.56 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Laaksoa erittäin hyvästä ja ajankohtaisesta kysymyksestä.

Nyt jos katsotaan näitä työkaluja, joita meillä on nyt välittömästi käytössä, niin tämä hallitushan lisää perusväylänpittoa joka ikinen vuosi 300 miljoonaa euroa. Se on ely-keskusten, eli alueellisten keskusten, käytettävissä olevaa rahaa, ja se voidaan käsittääkseni minä tahansa aikana vuodesta panna liikkeelle, eli nämä asfaltointityöt voitaisiin käynnistää vaikka välittömästi, jos näin halutaan.

Merkittävämpiä nopeita toimia on, että Huoltovarmuuskeskuksen kautta olemme jo tukeneet näitä välttämättömiä meriliikenneyhteyksiä jo useilla kymmenillä miljoonilla euroilla, jotta pidetään käynnissä tavaraliikenne Suomesta ulos ja Suomesta sisään. Sen lisäksi ollaan käynnistetty näitten suurimpien kaupunkien MAL-sopimukset, joissa on satojen miljoonien eurojen arvosta projekteja. Toivotaan tietenkin, että nämä neuvottelut näitten suurten kaupunkien kanssa saataisiin käyntiin, mutta tuossa toukokuussa tulevassa lisäbudjetissa on toivottavasti myös kuljetusalaa ja myöskin tienrakennusta edistäviä toimia.

16.57 Pihla Keto-Huovinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koronaepidemia koskee meitä kaikkia, mutta sen vaikutukset jakautuvat epätasaisesti suomalaisten kesken. Suomessa lähisuhdeväkivalta on paljon yleisempää kuin useammassa muussa EU-maassa. Elämän rajoittuminen tällä hetkellä neljän seinän sisälle on monelle ihmiselle vaarallista, jopa hengenvaarallista. Lehdistä onkin viime päivinä saanut lukea, että poliisin kotihälytystehtävät, jotka liittyvät lähisuhdeväkivaltaan, ovat kasvaneet. Kysynkin: miten hallitus pyrkii turvaamaan uhrien avunsaannin poikkeusoloissa, kun uhrin tilanne ja avun hakeminen ovat vaikeutuneet, kun tekijä on samoissa tiloissa 24/7?

Kannan huolta myös näiden perheiden lapsista. Poikkeusolot tulevat näkymään monin eri tavoin meidän sosiaalityössämme. Lastensuojelun ja nuorisotyön kuorma tulee lisääntymään viikkojen edetessä. Kysynkin: miten hallitus on huolehtinut sosiaalihuollon toimintakyvystä ja kantokyvystä, kun monissa kunnissa on ollut jo ennen epidemiaa huutava pula muun muassa sosiaalityöntekijöistä?

Puhemies Matti Vanhanen: Tämä menee ainakin kahden ministerin toimialalle, mutta vain yksi vastaa, ja se on sisäministeri Ohisalo.

16.58 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset erittäin tärkeästä kysymyksestä. On juuri näin, että poliisi raportoi nyt jo rankasta elämästä siellä neljän seinän sisällä, kun yritetään tehdä töitä, yritetään jaksaa, kärsitään talousvaikeuksista, potentiaalisesti mielenterveysongelmat lisääntyvät. Tässä kaikessa hallitus on aktiivinen, hakee yhtäältä lisäresursseja jatkuvasti poliisille, ja toisaalta pidetään huoli sii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2020 vp

tä, että turvakodit ovat jatkuvasti käytössä, pidämme huolen siitä, että erilaiset auttavat puhelimet auttavat ihmisiä, akuuteissa tilanteissa erilaisilla tsättipalveluilla voidaan etänä myöskin hakea sitä apua ja turvaa — ne ovat erittäin keskeisiä. Totta kai nyt kun elämme tässä poikkeustilanteessa, niin siinä, kuinka lähdemme tästä rakentamaan elämää eteenpäin, pitää myös se ennaltaehkäisyn näkökulma nähdä ihan kaikessa, ja siellä myös poliisin erilaiset toiminnot, joissa poliisi tekee yhteistyötä eri viranomaisien kesken, ovat erittäin keskeisiä. [Välihuuto] — On tullut, ja on tulossa.

16.59 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kun keskustellaan suojavälineiden riittämättömyydestä ja jatkuvasti tulee uutisissa esille, että eri osaluille ne eivät riitä, niin kyllä niitä saatavilla on ja kyllä se Huoltovarmuuskeskuskin sen tietää ja moni muukin tietää, että niitä on tarjolla vielä hyvin. Nyt vain pitää nopeasti tarttua tilanteisiin ja toimia.

Yrittäjän hätä on konkreettinen. Ja kun me tiedämme, että ei pelkästään pienillä yrityksillä ole likviditeettiongelmaa vaan myös isoilla, niin mitä hallitus konkreettisesti tekee sille, että ne yritykset eivät ajautu konkurssiin tai suuriin taloudellisiin vaikeuksiin sen takia, etteivät ne pysty kassaa kierrättämään? Tähän ei ole tullut vielä konkreettista vastausta. Tähän pitäisi joku lääke löytyä. Näitä viestejä tulee varmasti ministerille koko ajan.

Ja toinen asia: Erityisesti nämä pienet yritykset eivät paljon kostu siitä kahden tonnin tuesta, koska jo vuokra voi itse asiassa olla se kaksi tonnia kuussa, vaikkapa parturiyrittäjällä tai jollakin muulla — puhumattakaan kuntosaliryttäjältä, jolla vuokra on tuhansia euroja — ja se ei oikeastaan lämmitä heitä. Pitäisi saada jotain konkreettisempaa, [Puhemies koputtaa] koska muutenhan he eivät laita kiinni esimerkiksi liikuntakeskuksia. Tiedän monta yrittäjää, jotka eivät laita niitä kiinni, koska he eivät selviä niistä kuluista, ja vuokratu on kaikkein suurin.

17.00 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä yhteydessä vetoan kaikkiin niihin vuokranantajiin, joilla suinkin on mahdollisuutta tulla vastaan vuokralaisia — kiitettävän hyvin ovat tulleet, kiitettävän hyvin, ja iso kiitos heille, isoille merkittävälle vuokranantajille, jotka ovat tulleet yrityksiä vastaan.

Edustaja Niikko on täsmälleen oikeassa. Kyllä se kaksi tonnia tulee olemaan hyvin pieni monille, mutta monille se voi olla juuri se raha, jolla pystytään jatkamaan toimintaa. Se, kuinka kauan tällä mennään, jää hallitukselle arvioitavaksi — haetaanko seuraavaa vai mitä tehdään? Alkuun sanoitte, että tämä tulee menemään eteenpäin. Kyllä, sanoin jo pari viikkoa sitten, että tämä tulee kolmena aaltona. Me olemme nyt periaatteessa kakkosaallossa, eli tällä hetkellä on isommat pk-yritykset ja niin sanotut midcap-yritykset, joittenka rahoitusta käydään läpi, ja seuraavana ovat sitten isot yritykset. Ja me olemme käyneet Finnveran kanssa... Me olemme tänään viimeksi valtiovarainministeri Kulmunin kanssa tavanneet pankkien johtoa, lähinnä siitä, miten raha liikkuu — Finnvera, pankit — ja on sovitettu siitä, [Puhemies koputtaa] että tulee yhteistyötä, jolla selvitetään kaikki karikot, ja seuraava on sitten Teollisuussijoitus sinne isoon päähän.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2020 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Nyt siirrytään asiakohtaan 10. Asiakohdat 4.—9. käsitellään aikataulutettujen lähetekeskustelujen jälkeen.